

MANAGEMENTUL DEȘEURILOR: PRACTICI ȘI PERCEPȚII ALE CETĂȚENILOR

Acest studiu este realizat în baza datelor unui sondaj de tip OMNIBUS, și vizează practicile aplicate de gospodării în gestionarea deșeurilor, aspecte legate de tariful serviciului și percepțiile legate de daunele provocate mediului.

Aspecte metodologice

Volumul eșantionului: 1001 persoane cu vârstă de 18 ani și mai mult;

Eșantion: stratificat, probabilist;

Metoda de colectare a datelor: sondaj față în față cu aplicația computerului;

Criterii de stratificare: 13 regiuni geografice, care coincid cu unitățile administrativ teritoriale de până la revenirea la raioane, mediu rezidențial (urban-rural), mărimea localităților urbane (2 tipuri), numărul de populație ai localităților rurale (3 tipuri de localități rurale).

Eșantionare: Volumele straturilor urbane și ale totalului pe regiuni (fostele județe), cât și volumele straturilor rurale au fost calculate proporțional cu numărul populației în conformitate cu datele comunicate de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova.

Reprezentativitate: eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova, cu o eroare maximală de +3,1%

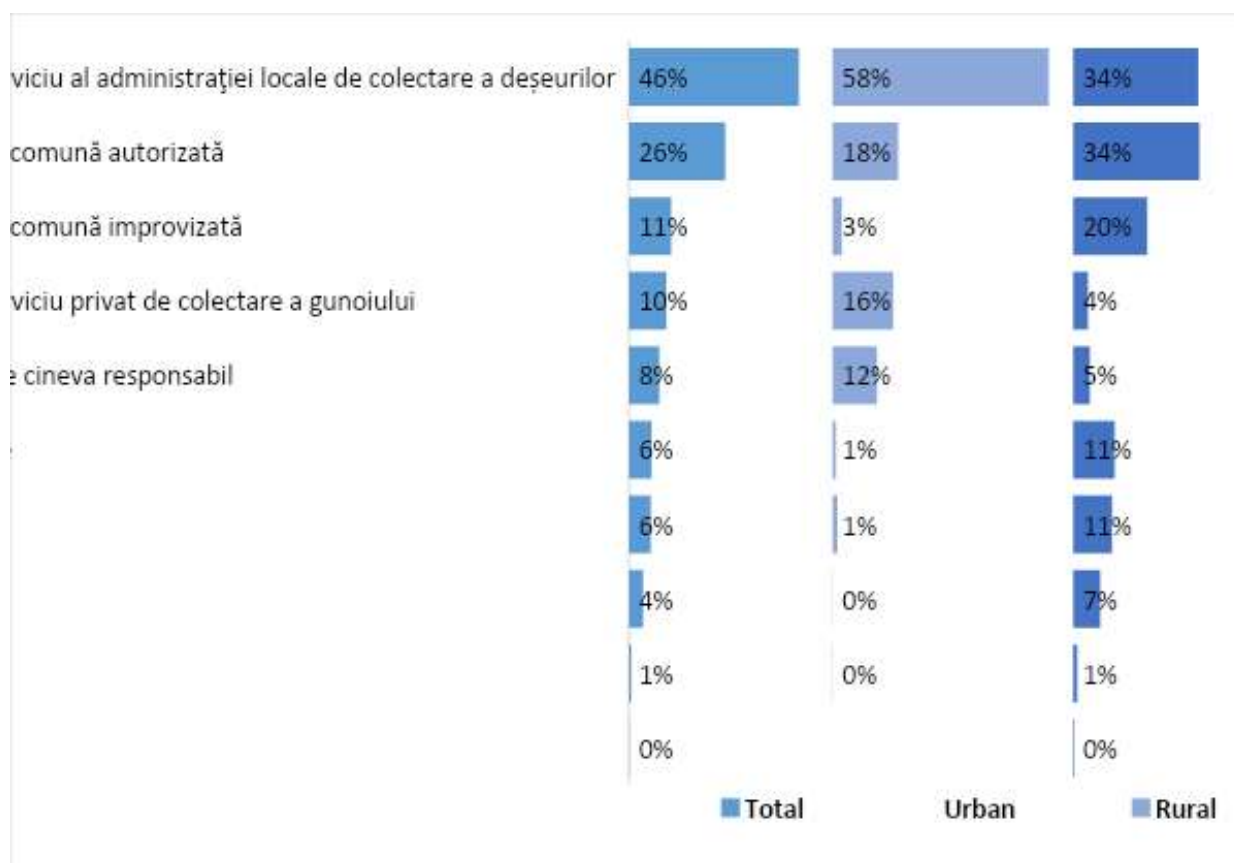
Perioada de culegere a datelor: 10 – 20 octombrie 2020. Interviuurile au fost realizate la domiciliul respondenților. Chestionarul a fost redactat în limbile română și rusă, oferindu-se respondenților posibilitatea de a alege varianta.

REZULTATELE STUDIULUI

Modalitățile de management al deșeurilor sunt foarte variate, depind foarte mult de mediul de reședință și zonă. În cazul celei mai mari părți de gospodării serviciul dat este asigurat de APL – 46%. Fiecare a patra gospodărie își evacuează de sine stătător deșeurile la gunoiști autorizate iar fiecare a zecea beneficiază de serviciile unei companii private. Sumar deșeurile sunt colectate în mod centralizat (serviciul APL sau privat) în cazul a 56 din gospodării. Forme vădit neautorizate de plasare a deșeurilor se atestă în cazul a circa 18% gospodării.

Există, precum a fost menționat mai sus, o diferență foarte mare în funcție de mediul de reședință. În mediul urban sunt mai mari ponderile gospodăriilor care beneficiază de servicii centralizate, asigurate de APL sau private (58% și 16% respectiv) mai multe gospodării duc deșeurile către gunoiști autorizate (34%), și considerabil mai mari ponderile celor care gestionează deșeurile inadecvat – gunoiști improvizate (20%), îngrășăminte (11%), ardere (11%), îngropare (7%).

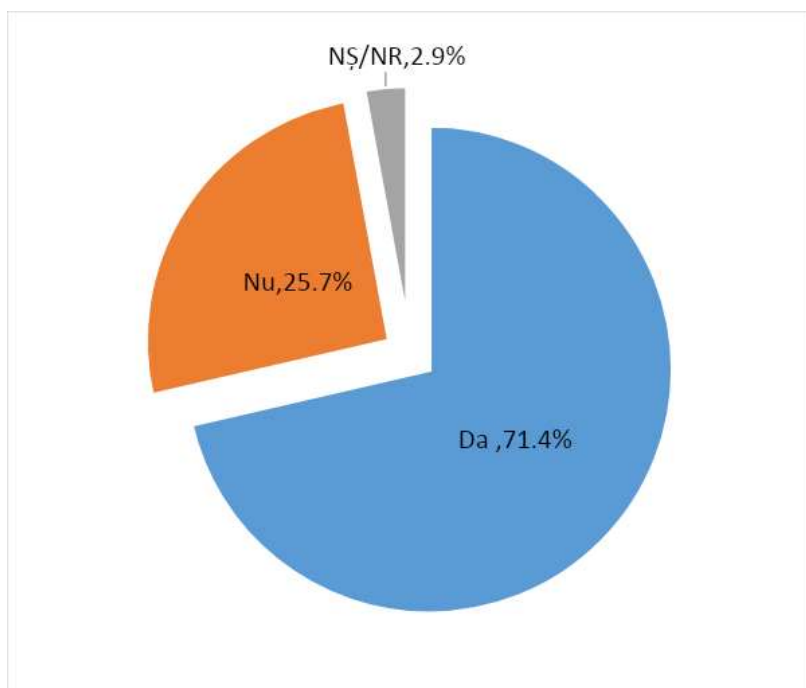
Figura 1. Modelele de management al deșeurilor aplicate de gospodării

Pe lângă mediul de reședință se atestă variații și în funcție de nivelul de studii și cel socio-economic. Ponderea modelelor neconforme (ardere, îngropare, îngrășămintă și gunoiște improvizată) variază de la 30% în cazul respondenților cu nivel de studii scăzut până la 12% în cazul celor cu nivel de studii sporit. În cazul nivelului socio-economic variația respectivă este cuprinsă în limitele 45%-11%.

Șapte din zece gospodării se află în comunități unde sunt prezente servicii centralizate de colectare și evacuare a deșeurilor. În mediul urban această pondere constituie 95,6%, în rural 47,8% (anexa 1, tabelul 7).

Figura 2. Disponibilitatea serviciilor de colectare și evacuare a deșeurilor în comunitate

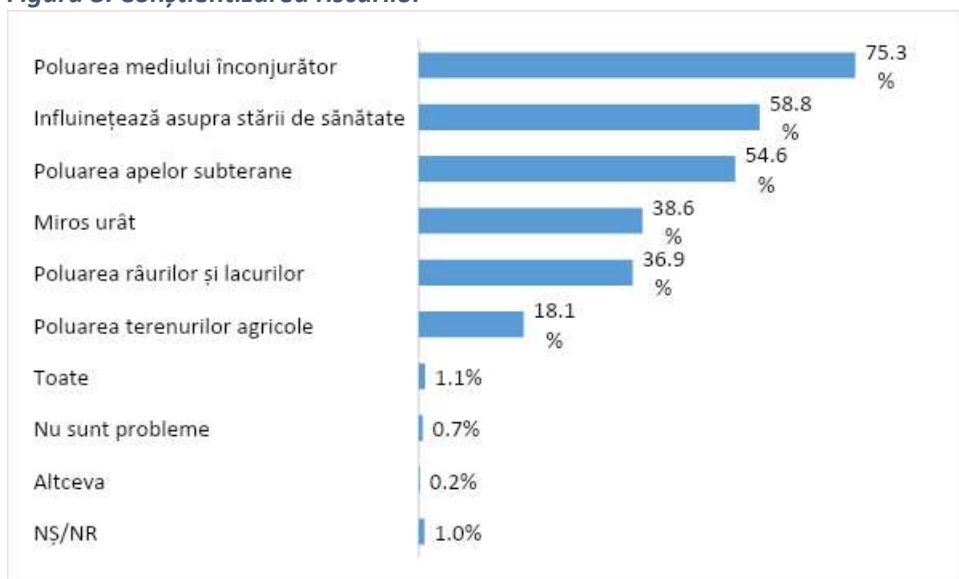

Absența unui astfel de serviciu evident sporește considerabil managementul inadecvat al deșeurilor. Astfel, recurg la arderea acestora 16,8% gospodării care nu au acces la un serviciu centralizat (față de 2,1% în celelalte cazuri), îngroapă deșeurile în curte 11,4% (față de 1,2% respectiv).

Respondenții au fost rugați să aprecieze cu privire la costul pentru utilizatori pentru un astfel de serviciu. Judecând după valorile mediane a răspunsurilor suma lunară DE 30 lei ar fi costul acceptabil de majoritate, iar costul maxim acceptabil ar fi de 50 lei (*anexa 1, tabelele 4-6*).

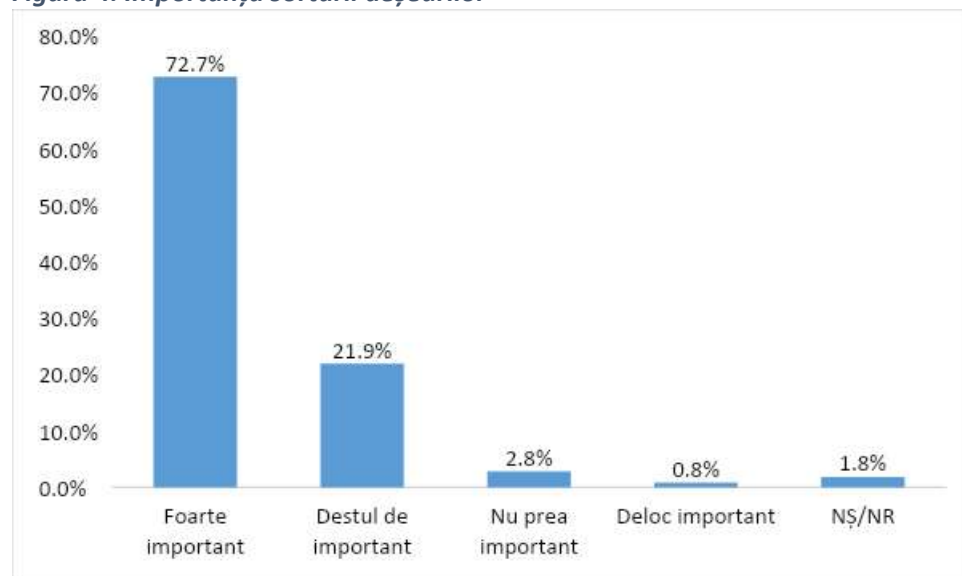
Totodată populația manifestă un grad sporit de sensibilizare cu privire la daunele provocate mediului și populației de deșeurile neprocesate sau păstrate necorespunzător. Trei din patru respondenți fiind întrebați sunt principalele probleme / riscuri care pot fi provocate de deșeurile aruncate / evacuate la gunoșiile neautorizate au menționat poluarea mediului înconjurător (75,3%), 58,8% au menționat influența negativă asupra sănătății, 54,6% poluarea apelor subterane, 36,9% poluarea râurilor și lacurilor etc.

Figura 3. Conștientizarea riscurilor

Și în final nouă din zece cetățeni recunosc importanța colectării sortate a deșeurilor, fiind susținută într-o măsură mai mare de tineri, persoanele cu nivel de studii mai sporite (anexa 1, tabelul 8).

Figura 4. Importanța sortării deșeurilor

ANEXA 1.

Tabelul 1. Structura eșantionului:

		Număr	%
Total		1124	100,0%
Genul respondentului:	Masculin	466	44,4%
	Feminin	658	55,6%
Mediu de reședință:	Urban	516	49,0%
	Rural	608	51,0%
Vârsta respondentului:	18-29 ani	144	18,6%
	30-44 ani	276	30,9%
	45-59 ani	263	22,1%
	60+ ani	441	28,3%
Etnia respondentului:	Moldovean/Român	911	81,9%
	Rus	70	5,9%
	Ucrainean	71	5,4%
	Alta	72	6,8%
Nivelul educației:	Nivel scăzut	166	13,2%
	Nivel mediu	694	62,1%
	Nivel înalt	260	24,8%
Nivelul socio - economic:	Nivel scăzut	423	33,2%
	Nivel mediu	364	33,0%
	Nivel înalt	337	33,8%

Tabelul 2. Spuneți-mi vă rog, cum de obicei evacuați deșeurile din gospodăria Dvs.?

		Le arde m	Le îngrop ăm în curte	Pregăti m îngrășă minte	Îl ducem la o gunoiș te comună improvi zată	Sunt colecta te de către cineva respons abil	Îl ducem la o gunoiș te comună autoriz ată	Este colect at de un servici u privat de colect are a gunoi ului	Este colectat de un serviciu al administ rației locale de colectare a deșeurilo r	Altce va	NȘ/ NR
Total		5,9 %	3,8%	6,1%	11,4%	8,2%	26,0 %	10,1 %	45,9%	0,1 %	0,6 %
Genul respond entului:	Masculin	5,9 %	5,0%	7,2%	12,2%	5,6%	26,1 %	11,1 %	47,3%		0,9 %
	Feminin	6,0 %	2,8%	5,2%	10,7%	10,2%	25,9 %	9,3%	44,9%	0,2 %	0,4 %
Mediu de reședință:	Urban	1,3 %	0,1%	0,9%	2,5%	12,0%	17,7 %	16,4 %	58,4%		0,1 %
	Rural	10,5 %	7,3%	11,2%	20,0%	4,5%	34,1 %	4,0%	33,8%	0,3 %	1,1 %
Vârsta respond entului:	18-29 ani	4,8 %	1,5%	3,5%	16,3%	10,5%	30,6 %	11,9 %	36,8%		
	30-44 ani	5,4 %	3,1%	4,9%	9,4%	10,4%	21,1 %	12,2 %	49,8%		
	45-59 ani	7,9 %	5,5%	9,6%	12,6%	5,3%	34,9 %	7,5%	41,1%	0,4 %	1,6 %
	60+ ani	5,8 %	4,7%	6,4%	9,3%	6,5%	21,2 %	8,8%	51,5%	0,2 %	1,0 %
Etnia respond entului:	Moldovea n/Român	6,5 %	3,7%	6,7%	10,9%	7,9%	29,6 %	10,7 %	42,1%	0,1 %	0,8 %
	Rus	5,1 %	3,3%	1,0%	19,3%	19,1%	9,8%	10,8 %	49,3%		
	Ucrainean	6,4 %	8,8%	10,3%	23,6%	5,7%	15,6 %	7,9%	48,2%		
	Alta		1,1%			3,3%	7,2%	4,2%	85,0%	1,1 %	
Nivelul educației:	Nivel scăzut	6,3 %	4,0%	5,4%	13,8%	5,0%	30,6 %	4,1%	45,4%		1,7 %
	Nivel mediu	7,0 %	5,0%	8,1%	12,8%	8,1%	27,4 %	9,0%	42,3%	0,2 %	0,7 %
	Nivel înalt	3,2 %	0,7%	1,6%	6,6%	10,0%	20,5 %	16,1 %	54,3%		
Nivelul socio - economic:	Nivel scăzut	10,1 %	6,7%	10,0%	17,7%	5,7%	30,2 %	6,3%	34,2%	0,2 %	1,1 %
	Nivel mediu	6,0 %	3,3%	7,1%	10,4%	9,4%	26,2 %	13,4 %	46,0%		0,6 %

	Nivel înalt	1,8 %	1,4%	1,5%	6,2%	9,4%	21,8 %	10,6 %	57,0%	0,2 %	0,3 %
--	-------------	----------	------	------	------	------	-----------	-----------	-------	----------	----------

Tabelul 3. Spuneți- mi vă rog, dacă în localitatea Dvs. există serviciu centralizat de colectare și evacuare a deșeurilor?

		Da	Nu	NȘ/NR
Total		71,4%	25,7%	2,9%
Genul respondentului:	Masculin	71,2%	26,4%	2,4%
	Feminin	71,5%	25,2%	3,2%
Mediu de reședință:	Urban	95,6%	3,6%	0,8%
	Rural	47,8%	47,3%	4,9%
Vârsta respondentului:	18-29 ani	67,8%	27,5%	4,7%
	30-44 ani	79,4%	19,1%	1,5%
	45-59 ani	63,5%	33,3%	3,1%
	60+ ani	71,3%	25,7%	3,0%
Etnia respondentului:	Moldovean/Român	69,7%	27,3%	3,0%
	Rus	76,8%	15,7%	7,5%
	Ucrainean	65,1%	34,9%	
	Alta	90,4%	9,6%	
Nivelul educației:	Nivel scăzut	65,6%	28,7%	5,7%
	Nivel mediu	67,0%	30,0%	3,0%
	Nivel înalt	84,7%	14,2%	1,1%
Nivelul socio - economic:	Nivel scăzut	53,8%	40,7%	5,5%
	Nivel mediu	73,7%	24,8%	1,5%
	Nivel înalt	86,0%	12,3%	1,7%

Tabelul 4. Spuneți-mi vă rog, ce preț (suma de bani), ar fi cel mai potrivit pentru Dvs. ca să achitați lunar pentru serviciul de colectare și evacuare a deșeurilor din gospodăria Dvs.?

		Media	Mediana	Minimum	Maximum	Stdeviation
Total		35,7	30	0	200	30,4
Genul respondentului:	Masculin	34,0	30	0	200	28,3
	Feminin	37,0	30	0	175	32,0
Mediu de reședință:	Urban	37,7	30	0	175	32,1
	Rural	33,8	28	0	200	28,7
Vârsta respondentului:	18-29 ani	35,9	30	0	165	31,4
	30-44 ani	36,6	30	0	135	28,5
	45-59 ani	35,3	28	0	175	32,8
	60+ ani	34,8	30	0	200	30,0
Etnia respondentului:	Moldovean/Român	35,7	30	0	200	30,6
	Rus	37,0	30	0	150	30,3
	Ucrainean	31,9	20,4	0	125	28,1
	Alta	37,2	25	0	125	31,1
Nivelul educației:	Nivel scăzut	32,4	30	0	105	21,2
	Nivel mediu	35,5	28	0	200	31,4
	Nivel înalt	37,8	30	0	175	31,8

Nivelul socio - economic:	Nivel scăzut	32,5	25,7	0	200	27,6
	Nivel mediu	38,8	30	0	175	33,7
	Nivel înalt	35,9	30	0	175	29,7

Tabelul 5. Spuneți-mi vă rog, ce preț (suma de bani), ar fi pentru Dvs. foarte mult încât nu veți dori să achitați lunar pentru serviciul de colectare și evacuare a deșeurilor din gospodăria Dvs.?

		Media	Mediana	Minimum	Maximum	Stdeviation
Total		61,7	50	0	300	53,3
Genul respondentului:	Masculin	60,4	50	0	300	51,9
	Feminin	62,8	50	0	300	54,5
Mediu de reședință:	Urban	65,9	50	0	300	56,4
	Rural	57,8	50	0	300	50,0
Vârsta respondentului:	18-29 ani	60,5	50	0	300	50,7
	30-44 ani	65,1	50	0	300	55,3
	45-59 ani	61,2	50	0	300	55,9
	60+ ani	59,4	50	0	300	51,1
Etnia respondentului:	Moldovean/Român	61,5	50	0	300	53,1
	Rus	68,6	50	0	300	63,5
	Ucrainean	56,2	49,4	0	200	47,9
	Alta	63,5	50	0	200	52,3
Nivelul educației:	Nivel scăzut	56,5	50	0	200	39,4
	Nivel mediu	60,6	50	0	300	53,3
	Nivel înalt	67,3	50	0	300	59,2
Nivelul socio - economic:	Nivel scăzut	56,3	50	0	300	48,4
	Nivel mediu	67,9	50	0	300	60,6
	Nivel înalt	61,3	50	0	300	50,3

Tabelul 6. Spuneți-mi vă rog, ce preț (suma de bani), pentru Dvs. ar fi atât mic încât Dvs. veți dori să achitați lunar pentru serviciul de colectare și evacuare a deșeurilor din gospodăria Dvs., fără a sta mult pe gânduri?

		Media	Mediana	Minimum	Maximum	Stdeviation
Total		16,6	10	0	300	16,8
Genul respondentului:	Masculin	15,4	10	0	100	13,9
	Feminin	17,7	10	0	300	18,8
Mediu de reședință:	Urban	16,8	10	0	300	18,9
	Rural	16,6	10	0	100	14,7
Vârsta respondentului:	18-29 ani	17,2	10	0	100	17,9
	30-44 ani	15,9	12,6	0	60	11,9
	45-59 ani	16,1	10	0	100	14,5
	60+ ani	17,5	10	0	300	21,4
Etnia respondentului:	Moldovean/Român	16,5	10	0	100	14,9
	Rus	21,9	10	0	300	37,3
	Ucrainean	15,0	10	0	50	12,7
	Alta	15,7	10	0	50	12,4
Nivelul educației:	Nivel scăzut	14,5	10	0	60	11,3

Nivelul socio - economic:	Nivel mediu	16,7	10	0	100	15,3
	Nivel înalt	17,7	10	0	300	21,9
	Nivel scăzut	15,2	10	0	100	13,9
	Nivel mediu	17,8	13,5	0	300	20,1
	Nivel înalt	17,0	10	0	100	16,0

Tabelul 7. Care în opinia Dvs. sunt principalele probleme / riscuri care pot fi provocate de deșeurile aruncate / evacuate la gunoștiile neautorizate?

		Poluarea mediului înconjurător	Poluarea apelor subterane	Poluarea râurilor și lacurilor	Influenț ează asupra stării de sănătate	Miros urât	Poluarea terenurilor agricole	Altece va	Nu sunt probleme	Toate	NȘ/NR
Total		75,3%	54,6 %	36,9 %	58,8%	38,6%	18,1%	0,2 %	0,7%	1,1 %	1,0 %
Genul respondentului:	Masculin	74,0%	55,5 %	36,3 %	58,9%	37,4%	18,1%	0,2 %	1,2%	1,4 %	1,6 %
	Feminin	76,3%	53,9 %	37,4 %	58,7%	39,6%	18,0%	0,2 %	0,2%	0,9 %	0,6 %
Mediu de reședință :	Urban	75,6%	51,4 %	34,0 %	65,4%	43,5%	15,3%	0,2 %	0,3%	0,5 %	1,2 %
	Rural	75,1%	57,7 %	39,8 %	52,3%	33,9%	20,7%	0,3 %	1,0%	1,7 %	0,9 %
Vârsta respondentului:	18-29 ani	78,3%	54,3 %	35,3 %	51,8%	42,8%	17,5%			0,7 %	0,8 %
	30-44 ani	74,8%	52,7 %	30,8 %	65,6%	45,1%	17,9%		0,4%	1,4 %	0,4 %
	45-59 ani	76,7%	59,8 %	38,3 %	58,3%	32,9%	17,4%	0,4 %	1,6%	1,1 %	0,4 %
	60+ ani	72,7%	52,8 %	43,4 %	56,5%	33,4%	19,0%	0,5 %	0,7%	1,2 %	2,4 %
Etnia respondentului:	Moldovean /Român	75,3%	55,0 %	35,4 %	60,3%	39,0%	18,1%	0,3 %	0,8%	0,8 %	0,9 %
	Rus	71,7%	56,1 %	41,5 %	70,1%	34,7%	11,1%				3,9 %
	Ucrainean	71,8%	50,1 %	34,3 %	56,1%	26,2%	25,8%			7,0 %	1,1 %
	Alta	81,5%	52,3 %	52,0 %	33,5%	47,5%	17,5%			1,8 %	
Nivelul educației :	Nivel scăzut	64,8%	53,1 %	38,6 %	53,0%	41,9%	30,6%	0,4 %	0,9%		1,8 %
	Nivel mediu	74,6%	56,4 %	37,3 %	56,6%	37,3%	16,6%	0,1 %	0,9%	1,5 %	1,0 %
	Nivel înalt	82,9%	50,8 %	34,6 %	67,9%	39,7%	15,4%	0,3 %		0,7 %	0,7 %
Nivelul socio -	Nivel scăzut	69,3%	53,1 %	43,1 %	49,8%	38,2%	21,2%	0,2 %	2,0%	1,5 %	1,7 %

economic :	Nivel mediu	77,4%	55,7 %	38,3 %	59,7%	41, 9%	16,4%			0,4 %	0,5 %
	Nivel înalt	79,0%	55,0 %	29,8 %	66,5%	35, 9%	16,7%	0,4 %		1,5 %	1,0 %

Tabelul 8. Spuneți-mi vă rog, În ce măsură credeți că este important ca deșeurile să fie sortate?

		Foarte important	Destul de important	Nu prea important	Deloc important	NȘ/NR
Total		72,7%	21,9%	2,8%	0,8%	1,8%
Genul respondentului:	Masculin	75,1%	17,6%	3,7%	1,7%	1,9%
	Feminin	70,7%	25,4%	2,1%		1,7%
Mediu de reședință:	Urban	74,3%	19,9%	3,9%	0,7%	1,2%
	Rural	71,1%	23,9%	1,8%	0,8%	2,4%
Vârsta respondentului:	18-29 ani	76,4%	18,9%	2,1%	0,8%	1,7%
	30-44 ani	76,9%	18,3%	3,2%	0,8%	0,8%
	45-59 ani	71,4%	24,1%	2,5%	0,8%	1,2%
	60+ ani	66,8%	26,1%	3,2%	0,5%	3,4%
Etnia respondentului:	Moldovean/Român	73,8%	21,4%	2,5%	0,6%	1,7%
	Rus	57,1%	31,0%	3,6%	2,0%	6,2%
	Ucrainean	67,3%	24,4%	5,0%	2,3%	1,1%
	Alta	78,0%	18,3%	3,7%		
Nivelul educației:	Nivel scăzut	69,4%	23,6%	2,5%	1,8%	2,7%
	Nivel mediu	70,2%	24,0%	2,8%	0,8%	2,1%
	Nivel înalt	80,1%	16,4%	3,0%		0,5%
Nivelul socio - economic:	Nivel scăzut	68,0%	25,6%	1,5%	1,4%	3,4%
	Nivel mediu	72,6%	22,4%	4,0%	0,9%	0,2%
	Nivel înalt	77,2%	18,0%	3,0%		1,8%